

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.006.04.2017

P/17/025

00591317

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/025 – Współpraca szkół z rodzicami w zakresie realizacji zadań wychowawczych	
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku	
Kontroler	Marek Zapolski – doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LBI/62/2017 z dnia 21 kwietnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)	
Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Generała Władysława Andersa w Łomży, kod 18-400 Łomża, ul. Kierzkowa 7 (dalej: „SP” lub „Szkoła”)	
Kierownik jednostki kontrolowanej	Iwona Borawska ¹ , dyrektor Szkoły	(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Szkoła właściwie realizowała w okresie objętym kontrolą² zadania wychowawcze, współpracując w tym zakresie z rodzicami uczniów. Świadczy o tym m.in. wzrost ilości wzorowych i bardzo dobrych ocen zachowania oraz wzrastający odsetek uczniów promowanych z wyróżnieniem.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocena ta wynika z aktywnej współpracy Szkoły z rodzicami w procesie wychowawczym i profilaktycznym związanym z: kształtowaniem właściwych postaw uczniów, budowaniem poprawnych relacji w społeczności szkolnej, wdrażaniem do przestrzegania zasad bezpieczeństwa oraz promowaniem zdrowego stylu życia i postaw proekologicznych, w tym:

- zapewnienia rodzicom optymalnych warunków wyboru kolejnych rad rodziców, spośród osób formalnie niezależnych od organów Szkoły, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty³,
- bieżącego informowania rodziców o działalności rady rodziców,
- przestrzegania zasady dobrowolnego wpłacania składek na rzecz funduszu rady rodziców oraz transparentnego rozliczania wydatków,
- umożliwienia radzie rodziców sporządzania opinii w trakcie oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres odbywanego przez niego stażu oraz w procesie ubiegania się o nadanie kolejnego stopnia awansu zawodowego,
- dopuszczenia do funkcjonowania w Szkole powszechnie akceptowanych przez rodziców stowarzyszeń i organizacji pozaszkolnych; współuczestniczących w procesie wychowawczym uczniów,
- przedstawiania radom rodziców materiałów źródłowych do programów: wychowawczych i profilaktyki, w celu zapoznania się i terminowego ich uchwalenia w porozumieniu z radą pedagogiczną,
- zapoznawania rodziców uczniów z Wewnątrzszkolnym Systemem Ocena (dalej: „WSO”), którego zasady upowszechniono też na stronie internetowej BIP Szkoły,
- utrzymywania okresowych⁴ i doraźnych⁵ kontaktów z rodzicami w celu współuczestnictwa w imprezach szkolnych, a także informowania ich o efektach wychowawczych ucznia, jego zachowaniu i frekwencji w Szkole.

¹ Zarządzenie Nr 242/15 Prezydenta Miasta Łomży z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie powierzenia stanowiska dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 4 w Łomży Pani I. Borawskiej na okres od 1 września 2015 do 31 sierpnia 2020 r. W roku szkolnym 2014/2015 ww. również była dyrektorem Szkoły.

² Lata szkolne 2014/2015 – 2016/2017 (do dnia zakończenia kontroli).

³ Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, ze zm. Ustawa zwana dalej: „uoso”.

⁴ Zebrania z rodzicami odbywały się dwa razy w trakcie semestru.

Skuteczność i efektywność stosowanych metod wychowawczych odzwierciedla wysoki odsetek uczniów (prawie 1/3) promowanych do klasy programowo wyższej z wyróżnieniem⁶ oraz wzorowe i bardzo dobre oceny zachowania, których odsetek wzrósł z 66,9% w roku szkolnym 2014/2015 do 71,2% na koniec I semestru w roku szkolnym 206/2017, a także wyniki ewaluacji wewnętrznej. Akceptacja rodziców dla stosowanych metod wychowawczych i działań profilaktycznych Szkoły, wystarczających do rozwiązywania i zapobiegania ewentualnym problemom została potwierdzona w wynikach ankiet przeprowadzonych wśród rodziców uczniów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Współpraca szkoły z rodzicami i środowiskiem lokalnym w zakresie tworzenia optymalnych warunków do realizacji działalności wychowawczej

W latach szkolnych 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 w Szkole utworzono odpowiednio 19, 23 i 22 oddziały, do których uczęszczało kolejno 446, 509 i 475 uczniów. Stosownie do art. 61 ust. 3 uoso, liczba uczniów w klasach I-II nie przekroczyła 25, zaś stan liczbowy oddziałów III-VI wynosił od 19 do 28 uczniów. (dowód: akta kontroli str. 4)

1.1. Współpraca szkoły z radą rodziców

W latach szkolnych 2014/2015 – 2016/2017 (do dnia zakończenia kontroli) nie skorzystano z możliwości powołania w Szkole rady szkoły. Dyrektor SP wyjaśniła, że powołanie tej rady jest fakultatywne i żaden z organów szkolnych nie występował z takim wnioskiem.

(dowód: akta kontroli str. 5-23)

W Szkole funkcjonowała rada rodziców, wybierana na kolejne lata szkolne (2014/2015, 2015/2016 i 2016/2017), która składała się odpowiednio z 19, 23 i 22 osób (tj. po jednym przedstawicielu z rad oddziałowych), wyłanianych w tajnych wyborach przez zebranie rodziców uczniów danego oddziału. Zgodnie z § 8 ust. 1 „Regulaminu Rady Rodziców przy Szkole Podstawowej Nr 4 w Łomży” (dalej: „regulamin”), pierwsze posiedzenie rady rodziców zwoływał dyrektor Szkoły w terminie 14 dni od wyboru rad oddziałowych (tzw. trójek klasowych)⁷. Regulamin rady rodziców, zgodnie z art. 53 ust. 4 uoso, określał wewnętrzną strukturę i tryb pracy oraz szczegółowy tryb przeprowadzania wyborów do rad oddziałowych i przedstawicieli rad oddziałowych do rady rodziców, a także (zgodnie z art. 54 ust. 8 uoso) zasady wydatkowania funduszu rady rodziców. Obwieszczenia wyników wyborów dokonywano w formie komunikatu zamieszczonego na tablicy informacyjnej oraz na stronie internetowej Szkoły (w zakładce Rada Rodziców)⁸.

(dowód: akta kontroli str. 24-42)

W statucie Szkoły oraz regulaminie rady rodziców określono kompetencje rady rodziców, zgodnie z przepisami uoso oraz ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela⁹, za wyjątkiem uprawnień dotyczącego uchwalania szkolnych programów: wychowawczego i profilaktyki, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. Wyniki ankiety przeprowadzonej wśród rodziców uczniów¹⁰ wykazały, że przy wyborze przedstawicieli do rady dochowano tajności głosowania (potwierdziło to 90 ze 114 ankietowanych rodziców).

(dowód: akta kontroli str. 43-48)

Analiza składu personalnego rad rodziców za ostatnie trzy lata szkolne wykazała, że członkowie tych gremiów były osobami niezależnymi od do rady pedagogicznej oraz Dyrektora Szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 49-58)

⁵ Kontakty indywidualne w zależności od potrzeb oraz konsultacje.

⁶ Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej, uczeń, który w wyniku klasyfikacji rocznej uzyskał z obowiązkowych zajęć edukacyjnych średnią rocznych ocen klasyfikacyjnych co najmniej 4,75 oraz co najmniej bardzo dobrą roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania, otrzymuje promocję do klasy programowo wyższej z wyróżnieniem (tzw. świadectwo z czerwonym paskiem).

⁷ Odpowiednio: 9 września 2014 r., 25 września 2015 r. i 21 września 2016 r.

⁸ www.sp4lomza.pl.

⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1379, ze zm. Ustawa zwana dalej: „Kartą Nauczyciela”.

¹⁰ Badaniem ankietowym w trakcie kontroli NIK objęto 114 rodziców uczniów z klas IV-VI i 108 uczniów z klas V-VI.

Szkoła gromadziła i archiwizowała dokumentację wytworzoną przez radę rodziców w formie: protokołów z posiedzeń prezydium rady rodziców¹¹, uchwał oraz informacji dotyczących rozliczeń wpłat na konto bankowe. Obsługą finansowo-księgową rady rodziców (nieodpłatnie) zajmowała się główna księgowa SP. Do komunikowania się z ogółem rodziców rada wykorzystywała własną tablicę informacyjną oraz korzystała z możliwości zamieszczania informacji na stronie internetowej Szkoły. (dowód: akta kontroli str. 59-61)

Gromadzone przez radę rodziców fundusze (pozyskane z dobrowolnych składek rodziców oraz z innych źródeł) wykorzystywane były do wspierania działalności statutowej Szkoły, zgodnie z zasadami ich wydatkowania określonymi w § 14 ust. 6 statutu Szkoły i w § 20 regulaminu. Środków tych nie przekazywano na konto Szkoły. Postanowienia regulaminu rady nie określały wysokości dobrowolnych składek ani innych wpłat rodziców na konto funduszu. Jej kwotę określały uchwały rady¹², z których wynika, że w badanym okresie była ona jednakowa i wynosiła rocznie 50 zł na pierwsze dziecko w rodzinie, 40 zł na drugie i 30 zł na kolejne. Informację o uzyskanych wpływach na fundusz rady rodziców oraz sprawozdania z realizacji wydatków publikowano na tablicy informacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 8-10, 59-6)

Z danych zawartych w wydzielonej ewidencji księgowej wynika, że w latach szkolnych 2014/2015 – 2016/2017 wpływy na fundusz rady wynosiły odpowiednio 46,2 tys. zł, 49,8 tys. zł i 53,9 tys. zł, z tego kolejno 5,3 tys. zł, 5,1 tys. zł i 3 tys. zł z tytułu dobrowolnych wpłat rodziców, co stanowiło odpowiednio 11,5%, 10,2% i 5,6% ogólnej wartości funduszu. Oprócz dobrowolnych składek na rachunku bankowym rady gromadzono też środki z darowizn oraz celowych wpłat rodziców, m.in. na: zorganizowanie wycieczek (uczniom konkretnej klasy), zakup materiałów zużywanych przez uczniów korzystających z zajęć świetlicowych, opłacenie transportu uczniów korzystających z pływalni miejskiej, zakup pomocy dydaktycznych, pozalekcyjną edukację muzyczną. (dowód: akta kontroli str. 62-67)

W roku szkolnym 2015/2016 rada dysponowała funduszem w wysokości 64,2 tys. zł, (łącznie z niewydatkowanymi środkami z poprzedniego roku szkolnego – 14,4 tys. zł). Środki te przeznaczono na cele wskazane przez rodziców, tj. wycieczki klasowe, wynajem autokaru na dowóz dzieci na basen, udział dzieci w konkursach zewnętrznych, zakup pomocy dydaktycznych i materiałów do świetlicy szkolnej. Z uzyskanych darowizn (w kwocie 2.750 zł) sfinansowano zakup materiałów do remontu pomieszczeń szkolnych, zakup mebli szkolnych oraz koszt obsługi spotkania z córką patrona Szkoły. Natomiast z dobrowolnych składek rodziców (5.134 zł) sfinansowano m.in. zakup nagród, statuetek, dyplomów dla uczniów na zakończenie roku szkolnego, zakup kwiatów i zniczy na uroczystości rocznicowe, transport uczniów na zawody sportowe i konkursy, zakup materiałów dekoracyjnych i karmy dla zwierząt, co było zgodne z § 1 pkt 4 uchwał rad rodziców¹³.

(dowód: akta kontroli str. 66)

Badanie ankietowe 114 rodziców uczniów wykazało, że 87,7% z nich potwierdziło dobrowolność składek, a 81,6% jej wysokość uznało za wystarczającą. W ocenie ankietowanych cele, na które wydatkowano środki funduszu były zgodne z ich oczekiwaniami. 63,2% ankietowanych potwierdziło bowiem, że przeznaczono je na zakup nagród za wysokie wyniki w nauce i zachowania oraz dla laureatów szkolnych konkursów, 57,9% na imprezy ogólnoszkolne (np. choinka szkolna, Dzień Dziecka, święto patrona szkoły), 49,1% na pokrycie kosztów podróży uczniów reprezentujących Szkołę w zawodach i konkursach.

(dowód: akta kontroli str. 43-48)

W okresie objętym kontrolą w Szkole przeprowadzono 11 ocen dorobku zawodowego nauczycieli za okres odbywanego stażu w procesie ubiegania się o kolejny stopień awansu zawodowego. Dyrektor Szkoły we wszystkich przypadkach zasięgała opinii rady rodziców, która zareagowała na wszystkie wnioski, wydając pozytywne opinie, zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

(dowód: akta kontroli str. 68-80)

¹¹ Sześcioposobowe gremium, składające się z przewodniczącego, zastępcy, sekretarza i trzech członków

¹² Uchwała Nr 1/2014/2015 Rady Rodziców przy Szkole Podstawowej Nr 4 im. Generała Władysława Andersa w Łomży z dnia 10 września 2014 r. w sprawie planu pracy Rady Rodziców na rok szkolny 2014/2015 oraz uchwały Nr 1/2015/2016 z 26 września 2015 r. i Nr 1/2016/2017 z 22 września 2016 r. w tej samej sprawie na lata szkolne 2015/2016 i 2016/2017.

¹³ Uchwały wymieniono w ww. przypisie.

Przedstawiciel rady rodziców 19 maja 2015 r. uczestniczył w pracach komisji konkursowej, powołanej do wyboru kandydata na stanowisko dyrektora Szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 81-89)

W celu wspierania prowadzonej przez SP działalności wychowawczej, na jej terenie działalność prowadziły: Szkolne Koło Polskiego Czerwonego Krzyża (dalej: „SK PCK”), Szkolne Koło Caritas (dalej: „SKC”) i Uczniowski Klub Sportowy „4” (dalej: „UKS”). Organizacje te miały pozytywną opinię rady rodziców o podejmowanej w Szkole działalności oraz uzgodnione z Dyrektorem Szkoły warunki jej prowadzenia.

(dowód: akta kontroli str. 90-94)

Dyrektor Szkoły, przed złożeniem do organu prowadzącego projektu planu finansowego na dany rok budżetowy, przedkładała go do zaopiniowania radzie rodziców. Projekty tych planów na lata budżetowe 2015, 2016 i 2017 zostały pozytywnie zaopiniowane.

(dowód: akta kontroli str. 99, 104, 111)

W latach szkolnych 2014/2015 – 2016/2017 w Szkole nie było obowiązku noszenia przez uczniów jednolitego stroju. Zasady ubierania się uczniów określono w § 53 statutu Szkoły, w którym postanowiono, że podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych obowiązuje strój dowolny, który winien być schludny i skromny. Nieprzestrzeganie tego obowiązku mogło wpłynąć na ocenę zachowania ucznia, zgodnie z kryteriami określonymi w WSO.

(dowód: akta kontroli str. 112-113)

W okresie objętym kontrolą rada rodziców nie kierowała do Dyrektora Szkoły pisemnych wniosków w sprawach Szkoły. Wnioski składali natomiast rodzice z rad oddziałowych. Dyrektor SP rozpatrzyła (wszystkie pozytywnie) osiem z nich, dotyczących zapewnienia sprawowania wychowawstwa w oddziale przez konkretnych nauczycieli, zapewnienia nauczania przedmiotów przez nauczycieli wskazanych przez rodziców oraz zorganizowania wychowania fizycznego w formie zajęć na pływalni miejskiej. Od rodziców, uczniów oraz osób fizycznych i prawnych nie wpłynęły skargi i wnioski dotyczące działalności Szkoły w kwestiach wychowawczych.

(dowód: akta kontroli str. 114-130)

Dyrektor Szkoły, zgodnie z § 5 ust.1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego¹⁴, ustalając (na początku każdego roku szkolnego) wykaz dodatkowych dni wolnych od zajęć dydaktyczno-wychowawczych, zasięgała opinii rady rodziców, uzyskując jej akceptację.

(dowód: akta kontroli str. 131-132)

W Szkole nie wystąpiły przypadki odwoływania się od oceny pracy nauczycieli, Dyrektora Szkoły oraz od rocznej oceny zachowania.

Dyrektor Szkoły nie korzystała z możliwości powoływania przedstawicieli rady rodziców do składu zespołów powypadkowych, określonej w § 43 ust.7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 135-140)

Z badania ankietowego przeprowadzonego w trakcie kontroli wynika, że 64% rodziców było zadowolonych z działalności rady rodziców.

(dowód: akta kontroli str. 43-48)

1.2. Współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym w realizacji zadań wychowawczych

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z wymogiem art. 39 ust. 1 pkt 9 uoso Dyrektor SP zapewniła warunki do działania w Szkole wolontariuszy z PCK i Caritas. Efektem tej współpracy było rozszerzanie i wzbogacanie form działalności wychowawczej Szkoły:

1. SK PCK (skupiające według stanu na 10 maja 2017 r. 18 członków) w okresie objętym kontrolą prowadziło promowało wśród uczniów zdrowy styl życia, w tym edukację antynikotynową. Członkowie Koła organizowali akcje charytatywne na rzecz: Fundacji Osób Niewidomych i Niepełnosprawnych „Pomóż i TY”, Fundacji „Nasz Dom” w akcji „Góra Grosza”, schroniska dla zwierząt „Arka” w zbieraniu karmy dla zwierząt.

¹⁴ Dz. U. Nr 46, poz. 432 ze zm.

¹⁵ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz.69 ze zm.

Zorganizowali też zbiórkę 123 książek dla polskich rodzin, dzieci i młodzieży z Grodna i Grodzieńszczyzny na Białorusi¹⁶, prowadzali z uczniami klas I-III pogadanki propagujące właściwą higienę jamy ustnej, bezpieczne spędzanie wakacji, bezpieczne zachowanie się w domu i szkole. Zapoznawali ich też z numerami alarmowymi i sposobami wezwania pomocy oraz przeprowadzili prelekcje pt.: „Nie wystarczy jeść, należy się odżywiać”, „Nie pal przy mnie proszę”. (dowód: akta kontroli str. 141-172)

2. SKC (funkcjonujące od października 2005 roku) w okresie objętym kontrolą prowadziło cykliczne akcje charytatywnych „Jaimużna wielkopostna”, a zebrane pieniądze przekazywano na rzecz Funduszu „Dzieci Chore”. Zorganizowano też loterię fantową „Wakacje dla Kolegi”, a pozyskane środki przeznaczono na opłacenie kolonii letnich czterech uczniów Szkoły. Z kolei środki pozyskane podczas kiermaszu ozdób choinkowych przeznaczono na rzecz chorych dzieci. (dowód: akta kontroli str. 173-179)

3. UKS, działający od października 2014 roku, skupiał uczniów reprezentujących Szkołę podczas imprez, turniejów i zawodów sportowych, organizowanych na poziomie miejskim, powiatowym, wojewódzkim i ogólnopolskim. W okresie objętym kontrolą uczniowie odnieśli szereg sukcesów sportowych (np. szkolna drużyna w roku szkolnym 2016/2017 zajęła: I miejsce w Mistrzostwach Miasta Łomży w koszykówce dziewcząt, I miejsce w Mistrzostwach Miasta Łomży w szachach, IV miejsce w ogólnopolskim turnieju koszykówki w Białymstoku). Członkowie UKS uczestniczyli też w realizacji projektów „Multi Sport 2014 – 2015”, „Junior 2016”, „Wolę piłkę niż butelkę”. (dowód: akta kontroli str. 180-194)

W Szkole prowadzono też zajęcia pozalekcyjne w kołach przedmiotowych oraz zainteresowań. W latach szkolnych 2014/2015 – 2016/2017 funkcjonowało odpowiednio 28, 35 i 28 różnych kół, w których uczestniczyło odpowiednio 323, 371 i 315 uczniów. Na zajęcia pozalekcyjne przeznaczano łącznie od 36 do 46,5 godzin tygodniowo. Praca wychowawcza w tej formie polegała na zagospodarowaniu czasu wolnego uczniów, rozwoju ich zainteresowań oraz przyczyniała się do osiągania sukcesów podczas konkursów wewnętrznych i zewnętrznych organizowanych m.in. przez: Fundację Sztuki i Dialogu, Towarzystwo Autyzmu Oddział w Łomży, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej, Powiatowy Urząd Pracy, Caritas Diecezji Łomżyńskiej, Regionalny Ośrodek Kultury, Miejską Bibliotekę Publiczną, Komendę Miejską Policji w Łomży (dalej: „KMP w Łomży”).

Szkoła aktywnie współpracowała z 30 różnymi, stowarzyszeniami, i organizacjami¹⁷, uczestnicząc w projektach tych instytucji. (dowód: akta kontroli str. 195-205)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na ograniczeniu w statucie Szkoły kompetencji rady rodziców jedynie do opiniowania szkolnych programów: wychowawczego i profilaktyki. Było to niezgodne z art. 54 ust. 2 pkt 1 lit. a i lit. b uoso, który do kompetencji rady rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną pozostawia także uchwalanie ww. dokumentów. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że ograniczający kompetencje rady rodziców zapis w statucie szkoły wynikał z omyłki pisarskiej, gdyż rada corocznie programy takie uchwalała, a zaistniała pomyłka zostanie usunięta podczas nowelizacji statutu.

(dowód: akta kontroli str. 6)

Rada Pedagogiczna Szkoły 15 maja 2017 r. podjęła uchwałę Nr 10/2016/2017 w sprawie nowelizacji statutu, w której kompetencje rady rodziców rozszerzono stosownie do powołanego przepisu. (dowód: akta kontroli str. 206-207)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na możliwość powoływania w skład zespołu powypadkowego (w przypadku zaistnienia takiej konieczności) przedstawiciela rady rodziców, do czego upoważnia dyrektora szkoły przepis § 43 ust. 7 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa oraz higieny.

¹⁶ Apel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku i Konsula RP w Grodnie.

¹⁷ Caritas Diecezji Łomżyńskiej, Fundacja „Arka”, Fundacja dr OTIS, Towarzystwo Autyzmu Oddział Łomża, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej, Powiatowy Urząd Pracy w Łomży, NPK Zgromadzenie Sióstr Służek NMP, Stowarzyszenie „Głos Bohatera”, Regionalny Ośrodek Kultury w Łomży, Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi, Miejski Dom Kultury Środowisk Twórczych, Teatr Lalki i Aktora w Łomży, Związek Nauczycielstwa Polskiego, itp.

W Szkole stworzono optymalne warunki funkcjonowania rady rodziców, z którą współpracowano w zakresie wychowawczym. W celu poszerzenia oddziaływań wychowawczych prowadzono też aktywną współpracę ze stowarzyszeniami i organizacjami pozaszkolnymi oraz instytucjami lokalnymi. Praca wychowawcza z uczniami w formie zajęć pozalekcyjnych w kołach przedmiotowych sprzyjała rozwojowi ich zainteresowań oraz umożliwiała osiągnięcie sukcesów w różnych konkursach szkolnych i organizowanych przez instytucje zewnętrzne.

2. Aktywność rady rodziców w zakresie kształtowania realizowanych w szkole programów: wychowawczego i profilaktyki

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą Szkoła dysponowała „Szkolnym programem Profilaktyki” i „Programem Wychowawczym Szkoły Podstawowej Nr 4 w Łomży”, opracowanymi odpowiednio w grudniu 2003 roku i w grudniu 2006 roku. Dokumenty te w kolejnych latach szkolnych (w niezmienionej formie i treści) we wrześniu każdego roku uchwalala nowo wybrana rada rodziców (w porozumieniu z radą pedagogiczną). Szkoła nie dysponuje dokumentacją potwierdzającą, że członkowie rady rodziców zgłaszali propozycje zmian do uchwalanych dokumentów. W związku z koniecznością dostosowania w terminie sześciu miesięcy ww. programów do wymogów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii¹⁸ (dalej: „rozporządzenie MEN z 18 sierpnia 2015 r.”), obowiązujące w roku szkolnym 2015/2016 programy zostały znowelizowane i ponownie uchwalone przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną w dniu 15 stycznia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 208-279)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że: „Program wychowawczy i program profilaktyki przyjęte odpowiednio w 2003 r. i 2006 r. w kolejnych latach szkolnych nie były aktualizowane, ponieważ ani Rada Pedagogiczna, ani nowo wybrana Rada Rodziców po analizie w/w programów nie wносиła żadnych uwag ani zastrzeżeń. Programy te każdego roku zatwierdzano w niezmienionej formie i treści. Każdego roku szkolnego opracowywano Plan pracy szkoły, Plan pracy wychowawczej w poszczególnych klasach, w których m.in. uszczegóławiano sposoby realizacji treści zawartych w programie wychowawczym i programie profilaktycznym”. (dowód: akta kontroli str. 281-287)

Analiza treści zawartych w obu programach wykazała, że wyznaczone zadania:

- w programie wychowawczym (zgodnie z art. 54 ust. 2 pkt 1 lit. a uoso) dotyczyły uczniów, zaś w programie profilaktyki (zgodnie z 54 ust. 2 pkt 1 lit. b uoso) – całej społeczności szkolnej, a ich realizatorami byli uczniowie, nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, pracownicy szkoły oraz rodzice,
- dostosowano do potrzeb i możliwości rozwojowych uczniów oraz środowiska, a zamierzone przedsięwzięcia były dostępne wszystkim zainteresowanym uczniom,
- określały siedem podstawowych celów głównych¹⁹, zawierających 21 celów szczegółowych; opisano też metody działania i spodziewane efekty wynikające z ich pełnej realizacji,
- określały priorytety m.in.: rozwijanie zainteresowań uczniów (np. tworzenie kółek zainteresowań), przeciwdziałanie niepowodzeniom w nauce, pomoc dzieciom z rodzin patologicznych, współpraca z innymi instytucjami, zapewnienie bezpieczeństwa w Szkole oraz zapobieganie uzależnieniom uczniów. (dowód: akta kontroli str. 288-296)

W programach wychowawczym i profilaktyki nie określono wskaźników (ilościowych i jakościowych²⁰) pozwalających na rzetelne monitorowanie stopnia osiągania celów, co uniemożliwia ocenę skuteczności oraz trwałości podejmowanych działań. Dopiero

¹⁸ Dz. U. z 2015 r. poz. 1249.

¹⁹ [1] Integracja środowiska wychowawczego. Szkoła stanowi bezpieczne i przyjazne dziecku środowisko, [2] Pobudzanie wielostronnej i twórczej aktywności uczniów, [3] Uczeń jest bezpieczny w Szkole, [4] Poznawanie i przestrzeganie norm moralnych w środowisku szkolnym i rodzinnym, [5] Współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym, [6] Kształtowanie postaw patriotycznych, więzi z krajem ojczystym oraz świadomości obywatelskiej, [7] Propagowanie postaw prozdrowotnych.

²⁰ Wskazanie wartości początkowej oraz wartości końcowej jako miernika do osiągnięcia celu.

w znowelizowanym (w styczniu 2016 roku) programie wychowawczym i profilaktyki, określono potrzebę prowadzenia ewaluacji umożliwiającej ewentualne skorygowanie zamierzeń. W konsekwencji w analizowanych latach szkolnych korekt takich nie wprowadzano.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że: „W przepisach prawa oświatowego nie ma mowy o sposobie opracowania programu wychowawczego i programu profilaktyki. Zespoły zadaniowe opracowujące te programy przyjęły układ tabelaryczny w opracowanej formie i nie uwzględniły wskaźników realizacji umożliwiających dokonanie oceny skuteczności i efektywności podejmowanych działań. Realizowane działania wychowawcze i profilaktyczne były poddawane analizie i ocenie pod kątem ich skuteczności i efektywności oraz wnikliwie omawiane podczas zebrań rady pedagogicznej po I i po II semestrze”. Dodała, że: „Po zakończeniu roku szkolnego 2015/2016 nie dokonywano ewaluacji programu wychowawczego. Program ten był realizowany w II semestrze 2015/2016, czyli przez 5 miesięcy. To krótki okres realizacji, zatem działania wychowawcze szkoły były na bieżąco monitorowane, przeprowadzano diagnozy wychowawcze, dokonano wnikliwej analizy sytuacji wychowawczej podczas zebrań zespołu wychowawczego i zebrań rady pedagogicznej po I i po II semestrze. Ewaluacja programu została przewidziana w bieżącym roku szkolnym 2016/2017. Wnioski z ewaluacji posłużą do opracowania programu wychowawczo-profilaktycznego, o którym jest mowa w przepisach prawa oświatowego, a który będzie realizowany od roku szkolnego 2017/2018”.

(dowód: akta kontroli str. 281-287)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na potrzebę określania w przygotowywanych programach mierzalnych celów ich realizacji oraz wskaźników pozwalających na pomiar skuteczności realizowanych programów.

Ocena cząstkowa

Szkoła dysponowała programami wychowawczym i profilaktyki, uchwalanymi corocznie przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną. Tryb i sposób ich uchwalenia był zgodny z art. 54 ust. 2 pkt 1 uoso. Przyjmowanie natomiast ich od kilku lat w niezmienniej formie i treści, wskazuje na brak aktywności rady rodziców w inicjowaniu nowych metod oddziaływania wychowawczego. Dopiero od stycznia 2016 roku (zgodnie z wymogiem rozporządzenia MEN z 18 sierpnia 2015 r.) programy te zaktualizowano, wprowadzając treści dotyczące problematyki informacyjnej i profilaktycznej przeciwdziałającej narkomanii. Realizowane programy dotyczyły całej społeczności szkolnej, wyznaczały zadania uczniom, wychowawcom klas, nauczycielom przedmiotów, rodzicom, pedagogowi szkolnemu. Zawierały treści wychowawcze wynikające ze statutu i regulaminu szkolnego, kształtujące u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu, społecznemu, patriotycznemu. Wskazywały też na mechanizmy współpracy Szkoły z rodzicami uczniów oraz instytucjami lokalnego środowiska, w tym: stowarzyszeniami i organizacjami pozaszkolnymi prowadzącymi pracę wychowawczą wśród dzieci. Prowadzone przez nich przedsięwzięcia dostępne były dla wszystkich zainteresowanych uczniów. Nie określały jednak wskaźników ilościowych i jakościowych, pozwalających na rzetelne monitorowanie stopnia osiągania celów, co umożliwia ocenę skuteczności oraz trwałości podejmowanych działań.

3. Efekty wychowania

Opis stanu
faktycznego

W Szkole (w każdym z analizowanych lat szkolnych) przeprowadzano diagnozę, umożliwiającą zidentyfikowanie problemów wychowawczych. Jej celem było zebranie informacji na temat:

- skuteczności działań podjętych na rzecz bezpieczeństwa uczniów,
- stosowanych metod pedagogicznych oddziałujących na zmniejszenie lub wyeliminowanie zachowań niezgodnych z przyjętymi normami,
- zidentyfikowania uczniów wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej w tym: wspomaganie ich w rozwoju z uwzględnieniem indywidualnej sytuacji oraz adekwatnego wsparcia ze strony zewnętrznych instytucji pomocowych,

- istniejących relacji w społecznościach klasowych i szkolnej, w tym występowania potrzeb budowania prawidłowych relacji rówieśniczych,
- przestrzegania przez uczniów zasad bezpieczeństwa oraz zdrowego stylu życia,
- oczekiwań uczniów i rodziców w zakresie poprawy istniejących stosunków międzyludzkich oraz warunków bytowych w Szkole.

Informacje do sporządzenia diagnoz zbierano w formie ankiet, przeprowadzonych wśród uczniów i rodziców, z wywiadów fokusowych z nauczycielami, z obserwacji zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych, sprawozdań z wycieczek, rozmów z pedagogiem szkolnym i rodzicami. Z raportów z diagnoz wynika, że powołane przez dyrektora SP zespoły wychowawcze przedstawiały analizę podejmowanych działań oraz precyzowały wnioski i rekomendacje.

Z treści tych dokumentów wynika, że w Szkole:

- na bieżąco analizowano poszczególne przypadki zachowań uczniów,
- ustalano indywidualne sposoby pracy z wychowankami i ich rodzicami oraz czuвано nad ich wprowadzaniem i przebiegiem,
- przekazywano wnioski Dyrektorowi Szkoły oraz gronu pedagogicznemu,
- wychowawcy poszczególnych klas analizowali działania zmierzające do eliminacji zagrożeń i wzmacniania pozytywnych zachowań,
- pedagog szkolny gromadziła dokumentację zawierającą diagnozę sytuacji i problemów dziecka oraz dokumentację udzielonej mu pomocy,
- prowadzono zajęcia dla uczniów z problemami wychowawczymi i edukacyjnymi,
- policjanci z KMP w Łomży często przeprowadzali pogadanki na temat zagrożeń i bezpieczeństwa uczniów.

W konkluzjach z przeprowadzonych diagnoz wskazywano, że uczniowie czują się w Szkole bezpiecznie i zdecydowana większość z nich uważa, że nie ma w Szkole miejsc niebezpiecznych. Uczniowie zostali zaznajomieni ze statutem Szkoły, programami: profilaktyki i wychowawczym, którego tematyka i elementy omawiane były na godzinach wychowawczych. Uczniowie znają normy społeczne, wiedzą jakich postaw się od nich oczekuje, a także potrafią wskazać zachowania niewłaściwe: bieganie po korytarzu, obrażanie, bicie, popychanie, przeklinanie, niszczenie cudzych rzeczy, deptanie butów, plecaków, plotkowanie oraz plucie. Podejmowane były też skuteczne działania wychowawcze mające na celu zmniejszanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań poprzez: tematykę lekcji wychowawczych, pedagogizację rodziców i rozmowy z nimi, spotkania ze specjalistami, Policją oraz artykuły tematyczne umieszczane na gazetce ściennej, szkolne konkursy o tematyce profilaktycznej, zawody sportowe, imprezy np. Dzień Dziecka, Dzień Rodziny oraz udział w spektaklach profilaktycznych.

(dowód: akta kontroli str. 297-321)

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w trakcie kontroli NIK wśród 108 uczniów wskazują, że $\frac{3}{4}$ z nich lubi chodzić do Szkoły, gdzie mogą rozwijać swoje zainteresowania poprzez uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych. W razie problemów wychowawczych lub osobistych $\frac{3}{4}$ uczniów zwraca się o pomoc do wychowawcy klasowego i tyleż samo w różnych trudnych sprawach korzysta pomocy pedagoga szkolnego. Spośród 114 ankietowanych rodziców, 45,6% pracę wychowawczą Szkoły oceniło bardzo dobrze, a 54,4% uważa ją za dostateczną (żaden rodzic nie wyraził negatywnej opinii). W opinii rodziców, Szkoła powinna w większym stopniu oddziaływać na uczniów w celu kształtowania następujących cech: poszanowanie wartości i godności ludzkiej (42,1% badanych), uczciwości, szczerości i prawdomówności (41,2%) i sprawiedliwości, tolerancji (36,8%). W zakresie wzmocnienia działań profilaktycznych 45,6% rodziców wskazało na potrzebę działań przeciwstawiających się presji rówieśniczej, a 39,5% na przeciwdziałanie różnym formom agresji.

(dowód: akta kontroli str. 43-48)

Dyrektor Szkoły w celu usprawnienia pracy wychowawczej z uczniami, wymiany opinii i spostrzeżeń, wzmacniania więzi emocjonalnej między wychowawcami klas a rodzicami oraz możliwości proponowania im określonych form oddziaływań wychowawczych, corocznie opracowywała „Harmonogram współpracy wychowawczej z rodzicami” w formie

wyznaczenia terminów spotkań ogólnych z wychowawcami, szkolnych zebrań ogólnych, konsultacji indywidualnych z wychowawcami i nauczycielami przedmiotów. Z dokumentacji Szkoły wynika, że wszystkie zaplanowane okresowe spotkania odbyły się zgodnie z harmonogramem, a frekwencja rodziców (w zależności od oddziału) w klasach 0-III wynosiła od 50% do 100%, a w klasach IV-VI od 44,4% do 81% ogółu. Z inicjatywy rodziców lub nauczycieli realizowano również indywidualne kontakty lub konsultacje. W okresie objętym kontrolą rodzice uczniów z klas 0-III kontaktowali się z nauczycielami 1.897 razy, a z klas IV-VI – 1.359 razy. (dowód: akta kontroli str. 322-340)

Istotną formą współdecydowania rodziców było pobieranie od nich oświadczeń woli. W tym celu Szkoła opracowała 13 różnych wzorów druków, w których rodzice wyrażali m.in. zgodę na przetwarzanie danych osobowych dziecka związanych z realizacją przebiegu nauczania, wychowania i opieki, jego udziału w zajęciach z religii, „Wychowania do życia w rodzinie”, dydaktyczno-wyrównawczych, zespołu korekcyjno-kompensacyjnego, wybranych formach wychowania fizycznego, wycieczce szkolnej. W Szkole stosowano też praktykę zawierania z rodzicami uczniów i wychowawcą tzw. kontraktów, w celu pomocy i wsparcia uczniów w próbie uwolnienia się od środków uzależniających, zaprzestania zachowań agresywnych, zmiany postawy wobec obowiązków szkolnych, poprawy komunikacji w relacjach rodzice – dzieci – nauczyciele. W umowach określano zobowiązania stron oraz okres ich obowiązywania. W okresie objętym kontrolą zawarto cztery takie kontrakty. Ich realizacja została zakończona (troje uczniów ukończyło naukę w Szkole, a jeden odszedł do placówki opiekuńczej w Białowieży). (dowód: akta kontroli str. 341-346)

Zgodnie z wymogiem art. 40 ust. 7 uoso, Dyrektor Szkoły (w każdym roku szkolnym, po zakończeniu semestrów), na posiedzeniach rady pedagogicznej przedstawiała m.in. „Analizę i ocenę sytuacji wychowawczej oraz stan opieki nad uczniami”. Z treści tych dokumentów wynika, że na bieżąco podejmowano działania mające na celu eliminowanie przejawów przemocy wśród uczniów. Analizowano indywidualne przypadki nieodpowiednich zachowań uczniów. W stosunku do nagannie zachowujących się uczniów stosowano kary adekwatne do stopnia zawinienia. We wszystkich przypadkach pedagog szkolny prowadził spotkania, rozmowy indywidualne z rodzicami i uczniami z udziałem wychowawców, w celu wyjaśnienia i ustalenia okoliczności niebezpiecznych zachowań uczniów. W roku szkolnym 2015/2016 zostało złożone jedno zawiadomienie do wydziału Prewencji KMP w Łomży oraz sporządzono jedną opinię w sprawie umieszczenia ucznia w placówce opiekuńczej. (dowód: akta kontroli str. 347-494)

Dyrektor Szkoły, zgodnie z § 26 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego²¹, co roku (do 31 sierpnia), na zebraniu rady pedagogicznej przedstawiała wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Z treści ww. dokumentów wynika, że rodzice byli terminowo informowani o postępach w nauce dzieci oraz sytuacji wychowawczej w klasie. Zapoznawano ich z dokumentacją szkolną: wymaganiami edukacyjnymi i procedurami. Rodzice wyrażali lub nie zgodę na udział w wyjściach pozaszkolnych związanych z rozwijaniem np. kompetencji artystycznych, wymagających finansowania. Jedną z form poszerzających współpracę z rodzicami było angażowanie ich do udziału w uroczystościach szkolnych oraz do dodatkowej opieki podczas np. wyjść uczniów z klas 0-III. Wskazano też, że: „Z mniejszym entuzjazmem odnoszą się oni do działań na rzecz szkoły (rozumianej ogólnie), dokumentacji i udzielania wsparcia finansowego, mimo że nauczyciele przypominają o wysokości wpłat na Radę rodziców”. Wskazano też, że konsultacje indywidualne odbywały się zgodnie z przyjętym harmonogramem. Zalecono aby podczas zebrań w szerszym stopniu informować rodziców o odbytych wydarzeniach szkolnych oraz przynajmniej raz w semestrze zebrać opinię rodziców na temat pracy Szkoły (zgodnie z Planem Pracy), a wyniki przedstawić w protokole. (dowód: akta kontroli str. 495-514)

Z dokumentacji szkolnej wynika, że Podlaski Kurator Oświaty w październiku i listopadzie 2011 roku przeprowadził w Szkole ewaluację zewnętrzną w obszarze „Zarządzanie”. W konkluzji stwierdzono, że „Zebrane podczas badania dowody potwierdzają spełnienie przez Szkołę wymagania na wysokim poziomie B”. (dowód: akta kontroli str. 515-530)

²¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 1270.

W okresie objętym kontrolą w Szkole przeprowadzono trzy ewaluacje wewnętrzne, z tego:

- w kwietniu 2015 roku w obszarze wymagania nr 11 „Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianów zewnętrznych”,
- w kwietniu 2016 roku w obszarze wymagania nr 2 „Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się”,
- w kwietniu 2017 roku w obszarze wymagania 5 „Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne”.
(dowód: akta kontroli str. 531-538)

Z raportu z ostatniej z tych ewaluacji wynika, że na poziomie podstawowym badaniem objęto realizowanie przez Szkołę działań wychowawczych i profilaktycznych, które są dostosowane do potrzeb uczniów i środowiska, zaś na poziomie wysokim – analizowanie wspólnie z uczniami i rodzicami działań wychowawczych i profilaktycznych, w tym mających na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Źródłem danych były ankiety przeprowadzone wśród uczniów, nauczycieli i rodziców. W podsumowaniu wyników ewaluacji wskazano, że:

1. Nauczyciele prowadzą różnorodne działania wychowawcze i profilaktyczne. Zmierzają one do minimalizowania zagrożeń, kształtują u uczniów właściwe postawy, rozwijają współpracę z rodzicami oraz integrują zespół klasowy. Nauczyciele, prowadząc działania wychowawcze i profilaktyczne, kierują się potrzebami klasy i środowiska. Dokonują diagnozy klasy, analizują jej wyniki, wdrażają wnioski wpływające z nadzoru, opracowują plany pracy wychowawczej. Wychowawcy analizują na bieżąco prowadzone przez siebie działania podczas dyskusji z uczniami, rodzicami, nauczycielami i pedagogiem szkolnym.
2. Rodzice (w przeważającej większości) wskazali na wielostronne działania wychowawcze i profilaktyczne, które są podejmowane w Szkole. Ich zdaniem wszyscy nauczyciele zapobiegają niepożądanym zachowaniom uczniów, głównie przez rozmowy wychowawcze. Najczęściej wzmacniają pozytywne zachowania poprzez pochwały ustne skierowane do ucznia lub jego rodziców (indywidualne lub rzadziej na forum klasy). Reagują też na niewłaściwe zachowania uczniów. Stosują upomnienia ustne i pisemne oraz rozmawiają z rodzicami o niewłaściwych zachowaniach uczniów. W ocenie rodziców nauczyciele podejmują działania integrujące zespół klasowy, angażują uczniów w różnorodne akcje społeczne, organizują wyjścia pozaszkolne oraz podejmują działania prozdrowotne. Rodzice podkreślali, że dyżury nauczycieli podczas przerw mają istotny wpływ na bezpieczeństwo dzieci w szkole. Natomiast spotkania edukacyjne z przedstawicielami Policji zwiększają świadomość uczniów w dziedzinie bezpieczeństwa. Nauczyciele biorą pod uwagę propozycje rodziców w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, choć te zgłaszane są rzadko. Zdaniem rodziców nauczyciele analizują podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne, głównie podczas zebrań, rzadziej podczas rozmów indywidualnych i godzin wychowawczych. Rodzice wysoko ocenili podejmowane w Szkole działania wychowawcze i profilaktyczne.
3. Wyniki ankiety wśród uczniów wskazują, że większość z nich ma świadomość udziału w różnego typu działaniach wychowawczych i profilaktycznych, prowadzonych przez nauczycieli. Oceniają je pozytywnie i uważają, że nauczyciele starają się zapobiegać przemocy, niepożądanym zachowaniom, głównie przez rozmowy wychowawcze. Zdaniem uczniów w oddziaływaniach wychowawczych nauczyciele wzmacniają ich pozytywne cechy. Preferują przede wszystkim pochwały. Wskazują również na możliwość podwyższenia oceny zachowania. Wg uczniów, nauczyciele wykorzystują środki zapobiegające agresywnym zachowaniom uczniów, organizując spotkania z pedagogiem szkolnym i Policją. Podjęli też działania integrujące zespoły klasowe. Wg uczniów, o bezpieczeństwie na terenie Szkoły w dużym stopniu decydują dyżury nauczycieli przed lekcjami oraz podczas przerw międzylekcyjnych. Nauczyciele reagują na niewłaściwe zachowanie uczniów. Dyscyplinują ich, wykorzystując ustalony system kar. Ankietowani uczniowie wskazali, iż nauczyciele włączają ich w akcje społeczne, wzbogacają oddziaływania wychowawcze, organizując różnego typu wyjścia pozaszkolne. Z ankiety ewaluacyjnej wynika, że uczniowie dostrzegają działania nauczycieli promujące zdrowy styl życia.
(dowód: akta kontroli str. 539-564)

Analiza zapisów w dziennikach lekcyjnych z lat szkolnych 2014/2015 – 2016/2017 wykazała, że we wrześniu wszyscy uczniowie podczas zajęć przedmiotowych i na godzinach wychowawczych byli zapoznawani z WSO. Rodziców uczniów z dokumentem tym zapoznawano zaś w trakcie spotkań zorganizowanych przez wychowawców. Ponadto zasady WSO upowszechnione były na stronie internetowej BIP Szkoły. (dowód: akta kontroli str. 565-574)

W okresie objętym kontrolą w Szkole zatrudniony był pedagog szkolny w pełnym wymiarze godzin. Z jego dokumentacji wynika, że prowadziła ona rozmowy z rodzicami, udzielała im porad indywidualnych, konsultacji, organizowała spotkania konfrontacyjne i edukacyjne ze specjalistami, uczestniczyła w zebraniach klasowych. Informowała też rodziców o przepisach dotyczących realizacji obowiązku szkolnego i opieki prawnej nad uczniami. Współpracowała też z KMP w Łomży, Centrum Pieczy Zastępczej i kuratorami z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowniczej. Organizowała też spotkania edukacyjne z rodzicami w zakresie: bezpiecznego zachowania się uczniów w Szkole i podczas wypoczynku, dostosowania form i warunków sprawdzianu do specyficznych trudności uczniów, stylów uczenia się, bezpiecznego korzystania z zasobów Internetu oraz podejmowania świadomych decyzji przy zakupie gier komputerowych. (dowód: akta kontroli str. 575-577)

W Szkole przestrzegano zasad oceniania określonych w WSO. Roczne oceny zachowania odpowiadały skali określonej w § 15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych²². Dokumentowanie ocen odbywało zgodnie z wymogami § 10 ust. 3 i § 15 ust. 1, 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji²³.

Z dokumentacji tej wynika, że:

- w kolejnych latach szkolnych nastąpił wzrost liczby uczniów z klas IV-VI uzyskujących wzorową lub bardzo dobrą ocenę zachowania (ze 103 w roku szkolnym 2014/2015 do 133 na koniec I semestru roku szkolnego 2016/2017, tj. o 29,1%),
- odsetek uczniów z ww. ocenami w kolejnych latach stanowił 66,9%, 67,2% i 71,2% ogółu uczących się w tych oddziałach,
- w analizowanych latach szkolnych żaden z uczniów Szkoły nie otrzymał oceny nagannej,
- w latach szkolnych 2014/2015 – 2015/2016 spośród uczniów klas IV–VI odpowiednio 48 i 53 promowano do klasy programowo wyższej z wyróżnieniem,
- po jednym uczniu z klasy I w tych latach nie uzyskało promocji do następnej klasy, ze względu na nieopanowanie treści i umiejętności zawartych w programie nauczania.

(dowód: akta kontroli str. 578-579)

Frekwencja w kolejnych latach objętych kontrolą w Szkole wynosiła 92,6%, 91% i 91,2%.

(dowód: akta kontroli str. 580)

Z informacji złożonej przez Komendanta KMP w Łomży wynika, że w latach 2014 – 2016 odnotowano trzy zdarzenia z udziałem uczniów Szkoły. Z dokumentacji pedagoga szkolnego wynika, iż dotyczyły one zgłoszonych przez Szkołę do KMP w Łomży dwóch przypadków kradzieży i próby handlu e-papierosami. Sprawców kradzieży (telefonu komórkowego i portfela) nie wykryto. Kwestie te omówiono na apelach szkolnych oraz zorganizowano spotkanie edukacyjne rodziców z pracownikiem Zespołu ds. Prewencji kryminalnej KMP w Łomży. Handlującego e-papierosami na terenie Szkoły ukarano karą upomnienia oraz obniżeniem oceny zachowania. Zorganizowano też dwa spotkania edukacyjne rodziców uczniów z klas V i VI z przedstawicielami Policji.

(dowód: akta kontroli str. 581-586)

²² Dz. U. 2015 r. poz. 843, ze zm.

²³ Dz. U. 2014 r. poz. 1170.

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W Szkole diagnozowano problemy wychowawcze oraz prowadzono ewaluację wewnętrzną dotyczącą prawidłowości kształtowania postaw uczniów i respektowania przez nich norm społecznych. Realizacja programów wychowawczych i profilaktyki korzystnie oddziaływała na uczniów w Szkole, o czym świadczy wzrost ilości wzorowych i bardzo dobrych ocen zachowania oraz wysoka frekwencja na zajęciach. Z przeprowadzonych przez Szkołę ewaluacji wewnętrznych wynika, że wielostronne działania wychowawcze i profilaktyczne Szkoły, w ocenie rodziców zapobiegały niepożądanym zachowaniom, zaś atmosfera wzajemnej współpracy i poszanowania skutkowała poczuciem bezpieczeństwa uczniów, którzy mogli liczyć na pomoc ze strony nauczycieli i pedagoga.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

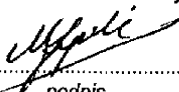
Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń

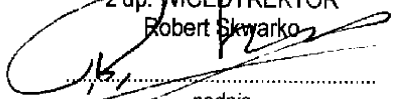
Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁴, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

Białystok, dnia 7 czerwca 2017 r.

Kontroler
Marek Zapolski
doradca ekonomiczny

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICE-DYREKTOR
Robert Skwarko

.....
podpis

²⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096, ze zm.